

Egy statisztikus bevételi és kiadási naplóból ^[1]

Kovács Alajos, a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal igazgatója

„Mi 9 kor érkezünk meg a gávai állomásra, félórai gyaloglás után a kézi podgyással szállásunkra. [...] Rajtunk kívül csak a háziasszony, középkorú özvegy asszony és 74 éves anyja laknak a házban. Hosszú, nagy udvar, tágas istálló, a kút a ház végén, az árnyékszék még messzebbre (80 lépés) A bútorokon sok sérülés esett, egy csomó láb kiesett vagy kitört, útközben fogni kellett a zötykölődő bútorokat, így is leesett két szekrény, újabb kár. 3 napi virrasztás után végre kialudtuk magunkat egészség elég jó. Most Isten kezében vagyunk, mi lesz még velünk, annak csak ő a megmondhatója!”

Bevezető

Kovács Alajos a magyar statisztika eddigi történetének - mind munkásságát, mind pedig hazai és nemzetközi elismertségét tekintve - egyik legkiemelkedőbb alakja volt.

1877-ben született Gyöngyöspüspökiben, és 1963-ban hunyt el Budapesten. A budapesti tudományegyetemen 1898-ban állam- és jogtudományi diplomát szerzett, s még ugyanebben az évben a Statisztikai Hivatal szolgálatába állt, ahol gyorsan megindult a felfelé vezető úton. Elsősorban a demográfia terén tűnt ki tehetségével. Közreműködött az 1900-as és az 1910-es népszámlálások lebonyolításában, anyagának szerkesztésében, elemzésében és kiadásában. Az 1910-es népszámlálásban már vezető szerepet játszott.

Az I. világháború utáni összeomlást követően részt vállalt a béketárgyalások előkészítésében, sőt a Magyar Békeküldöttség szakértőjeként részt is vett a tárgyalásokon Neuillyben.

Kovács Alajos

Az 1920-as népszámlálást az ő irányításával tartották. Ugyanebben az évben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lett.

1924-ben - helyettes államtitkári ranggal - a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal igazgatójának nevezték ki, 1936-ban pedig - a Hivatal vezetői státuszának időközbeni megváltoztatása következtében - elnökként ment nyugdíjba. Nyugdíjazása alkalmából államtitkári címet kapott.

Több nemzeti statisztikai társaság (mexikói, finn) tiszteletbeli tagjává, 1926-ban pedig a Nemzetközi Statisztikai Intézet rendes tagjává választották. 1930 októberében a kormányzótól megkapta a Corvin-koszorút. A két világháború között a névmagyarosítás egyik élharcosa volt. Tudományos tevékenységét nyugdíjba vonulása után is folytatta. Az 1938-as bécsi döntésnél is részt vett a tárgyalásokon az Imrédy-kormány statisztikai szakértőjeként.

1945 áprilisától a Magyar Államrendőrség Budapesti Főkapitányságának Politikai Rendészeti osztálya népellenesség vádjával folyamatosan zaklatta. 1945. október 6-án „újra” letartóztatták, és a Toloncházba internálták. Az internálásból 1946. április 13-án szabadult. 1948-ban a népbíróság a háború előtti politikai tevékenységéért öt év börtönbüntetésre és teljes vagyonekzabzásra ítélte. 1949 novemberében a Népbíróságok Országos Tanácsa büntetését két évre mérsékelte, s ebből 19 hónapot kitöltöttnek vett, ezért végül is 1948. december 7-től 1950. április 4-ig ült börtönben.

1949. április 13-án kizárták a Magyar Tudományos Akadémia tagjainak sorából.

1951. június 29-től 1953. augusztus 27-ig - mint volt *horthysta államtitkár*, illetve a Magyar-német Társaság társelnöke - a Szabolcs-Szatmár megyei Gáva községben kitelepítettként egy egyszobás lakrészben lakott feleségével együtt.

Halála után hagyatéka a *Központi Statisztikai Hivatal könyvtárába* került. E hatalmas anyag feldolgozása során kerültek elő sorszámmal ellátott *Bevételi és kiadási naplói*. 18, ceruzával, saját kezűleg írt napló került elő a hagyatékából, amelyek 1906. augusztus 1-től 1961. november 6-ig, azaz több mint 55 éven át tartalmazzák a szerző családjának bevételi és kiadásait. (A 13. sorszámú napló még nem került elő, s az is lehet, hogy az adatok feljegyzését Kovács Alajos 1961 novemberében után is folytatta.) Már egymagában ezért is hatalmas forrásértékűek e naplók, de Kovács Alajos az „anyagiai könyvelésével” párhuzamosan a napi étkezéseket is feljegyezte a reggeltől a vacsoráig. És ami még ezeknél is érdekesebb, időnként, röviden - „Pro memoria!” vagy „NB” indítással - élete kritikus eseményei is bekerültek a naplóiba.

A 6. számú naplójában a miskolci 10/II. hadtáppászólóhoz való bevonulása állomásairól, illetve a zászlóalj tisztikaráról tesz említést. Eközben napról napra nyomon követhetjük kisebb nagyobb kiadásait, vásárlásait. Mivel e tételek hosszú oldalakon való bemutatása türelmet követel az olvasótól, ezért ízelítőül csak egy rövidebb részletet mutatunk be, ami egyúttal utal a szerző életére is. Ezek a feljegyzések jól mutatják, hogy szerzőjük mennyire aprólékos, szinte mániákusan precíz volt. Önkényesen kiemeltünk egy 1915 januárjától áprilisáig tartó bejegyzéssort.

Forrásközlésünk második részében a 15. és a 16. sorszámú naplók beírásaiból, *pro memoria*iból közlünk bejegyzéseket, amelyek már a szerző II. világháború utáni sorsát mutatják be. Kovács Alajos az ellene lefolytatott népbírósági eljárásról, elítéléséről, valamint a börtönbeli állapotokról, illetve az ott vele kapcsolatba került emberekről ír. Erdemes végigolvasni a névsort, hiszen olyan személyeket találunk ott, akiknek a neve ma is ismerősen cseng. Elég csak Eszterházy Pál herceg, Hóman Bálint, Rácz Jenő, Dálnoki Veress Lajosra utalni, illetve Lénárd Ödön piarista szerzetesre, aki ekkoriban kezdte évtizedekig tartó, többször megszakított börtönévet. Mellettük neves egyházi személyek, Baranyay Jusztin, Péter Kerkay Jenő is társa volt a börtönben. Találkozhatunk Matolcsy Mátyással is, akit a napilapjót emleget manapság. Érdekes, hogy a naplóról sok ismert személynél nem utal a foglalkozásra, a kevésbé ismerteknél viszont általában odairja a hivatali titulusát, vagy a szakmai végzettségét.

Később beszámol kitelepítéséről, illetve annak körülményeiről is, amit a napló szentvelen hangvétele szerint belenyugvással tűr.

A naplórészlet bejegyzéseit a mai helyesírási szabályoknak megfelelően, de a korjelző kifejezések megtartásával közlöm.

Források

1.

Részlet a *Bevételi és kiadási napló* 6. kötetéből

(1914-1915)

6.	Szén 1 m[éter]m[ázsja] (q).	1 80. -
9.	Borravaló portásnak a Kinszky Kastélyban	- 30
	1908-as jub[ileumi] érem	2. -
10.	Almádinak heti pénze	- 70
	Sör a táborban	- 30
11.	Tea " reggelire	- 28
13.	Szén 1 m/m	1 76. -
15.	Tábori lap	- 20
	Uzsonna és vacsora Milowitzban	1 64. -
17.	Almádi heti pénze	- 22
20.	Olaj	- 22
21.	Menetrend	- 30
22.	Távirat Zsuskámnak	- 62
	Almádi heti pénze	- 70
	Kocsisnak borravaló	1 -
	Sütemény Lissán	- 40
	Vasúti jegy Lissától Bécsig	8 04
23.	Villanyos Bécsben	- 20
	Reggeli "	- 62
	Térkép "	- 40
	Vasúti jegy Béctől Marcheggig	1 08. -
	Tízórai Pozsonyban	- 50
	Újság " és Bécsben	- 40
	Villanyos Bpesten	- 12
24.	Perronjegy "	- 20
	Vasúti jegy Marcheggtől Bécsig (borrav[aló] 12 f[ilér])	1 20. -
	Villanyos Bécsben	- 20
	Lev[elező] lap "	- 04

	Vacsora "	2 40. -
	Vasúti jegy Béctől Lissáig	8 04
	Ruhatár Bécsben	- 30
25.	Reggeli Lissán	- 70
	Borraló kocsisnak	1 -
26.	Express levél Zs[uská]nak és Budaynak	- 80
29.	Uzsonna Lissán	- 50
31.	Étkezési pénz januárra (1-20 á 1.35, 21-31 á 1.10)	39 10. -
	Fűtési és vil[any] átalány 15-31-re á 0.50 K[orona]	8 -
febr. 1.	Főhadnagyi fiz[etés] februárra	183 33. -
	Kész[enléti] pótdíj	56 -
	Kosztért Baroknak	63 94. -
	Fűtésért, világ[ításért] [Baroknak] (jan. 15-31-re)	8 -
	Étkezde felszereléséhez hozzájárulás	29 16. -
	Almádinak (bére és hetipénze)	4 70. -
5.	1898-as jub[ileumi] érem	1 40. -
	Vasúti jegy Budapesttől Bécsig Zsuskáknak	8 96. -
	Vasúti jegy Béctől Nimburgig	10 40. -
	Vas[úti] jegy Lissától Nimburgig	- 50
	Vas[úti] jegy Nimburgtól Lissáig kettőnknek	1 -
	Polg[ári] fizetés és lakbér	759 28. -
7.	Vasúti jegy Prágába (1 ½)	2 85. -
	Vacsora Prágában	3 85. -
	Villanyos "	- 30
	Theater Varieté "	6 -
8.	Belépti a zsidó temetőbe	1 10. -
	Szálloda	9 -
9.	Almádinak heti pénze	- 70
	Czipósarok javítás	- 50

	½ kiló cukor	- 46
15.	Szobáért 10 napra á 1.64	16 40. -
16.	A menázsra befizetett pénzből visszakaptam	30 -
	Almádi heti pénze	- 70
18.	Borraló cipőpucolásért	- 30
	Mozi Prágában	1 60. -
	Borraló kocsisnak	1 -
20.	Almádinak borraló Zs[uska] részéről	2 -
21.	Szobáért 6 napra á 2 K és 2 K borrav[aló]	14 -
	Előfiz[etés] az Estre 1 óra	1 60
22.	Mosás	2 28
25.	Borbély	- 60
28.	Étkezési pénz februárra á. 1.13	31 64
	Kész[enléti] pótdíj (járvány pótdíj) utólag jan. 29-f. 28. á. 2 K.	á. 2k 62 -
	Fűtési és vil[any] át[alány] febr 1-28 á 50 f	14 -
márc. 1.	Főhadnagyi fizetés márciusra	183 60. -
	Kész[enléti] pótdíj márciusra (járv[ány] miatt dupl[a]) á 4 K	124 -
	Baroknak febr. havi kosztért	91 28. -
	" " " fűtés- vil[ágítás]ért	14 -
	Az étkezde helyiségéért febr[uár] óra	6 37. -
	Almádinak bére és heti pénze	4 70. -
3.	Polg[ári] fizetésem	359 28. -
	Sütemény, cukor a táborba (szolgálat)	- 60
4.	Szakácsnőnek és személyzetnek	1. -
6.	Női étkezde helyiségért Garának	2 50
7.	Biztosító társ[aság]tól az elveszett holmikért	450 -
8.	Diana sósborszesz	1 30
10.	Közz[azdasági] Társaság 1914. évi tagdíja	20. -

	Éremszalag	- 40
12.	Adakozás a megvakult katonáknak	4 -
15.	Mosdószappan	- 20
	Benzin	- 20
	Citrom	- 08
16.	Katonaláda	6. -
18.	Személyzetnek az étkezdében Sándor napra	2. -
23.	Vasúti jegy Prágába és v[issza]	1 90
	Fürdő Prágában	1 20
	Ebéd "	2 36
	Sárga fűzős cipő "	19. -
	Képeslap "	- 18
	12 fénykép (lev[elező]lap) utáncsináltatás	3 20
	Uzsonna Prágában	- 80
	Mozi "	1 10
	Sebesült katonának mozi "	- 40
	Vacsora "	2 24
25.	Adakozás a Rekonvaleszenten Abt[eilung]nak	2.-
26.	Postaköltség (csomag haza)	1 44
	Előfizetés a Bud[apesti] Hírlapra ápr[ilis]-jún[ius]	7. -
	" az Estre (1 hó)	1 50
30.	Reggeli Lissán	- 56
30.	Sonka Lissán	1. -
	Ebéd Prágában (Sunchow)	2. -
	Sütemény, narancs „	1 10
	Villanyos	- 42
31.	Reggeli Plauban	- 48
	Menekülteknek "	- 40

		Petróleum "	- 40
		Ebéd, vacsora "	3 70
		Étkezési pénz márc[ius]ra (1-15 á 1.20, 16-31 á 1-18)	36 88
		Fűtés vil[lany] át[alány] „ (1 - 29 á 50 f.)	14 50
		Milowitzi étk[ezési] helyiségért márc[ius]ra	6 91
		Almádi bére	4. -
		Express levél	- 40
ápr.	1.	Távirat Zsuskámnak	- 92
		Főhadnagyi fizetés ápr[ilis]ra	183 33
		Készülts[égi] pótdíj „ á 2 K	- 60
		Borbély	- 60
		Sürgöny kihordónak	- 20
		Koldus	- 10
		Névjegy és boríték hozzá	1 50
	2.	Baroknak márc[ius] havi kosztért	59 98
		Baroknak fűtés és világításért	14 50
	3.	Polgári fizetés	359 28
		Családi pótlék	150. -
	4.	Almádinak húsvétra és a rendes heti pénze	2 70
	6.	Rum	1 50
	8.	Mosás	2. -
	9.	Vasúti jegy Pilsenbe és v[issza]	3 90
		Tízórai Pilsenben	- 50
		Ebéd „	2 71
		Uzsonna „	- 72
		Képeslap, bélyeg „	- 90
		Tiszti sapka "	7. -
		Perronjegy "	- 20

	Városi térkép "	- 60
10.	Sakkjátékhoz hozzájárulás	- 56
11.	Köpönyegjavítás (új bélés)	4. -
	Vasúti jegy Marienbadba és v[issza]	1 20
	Villanyos Marienbadban	- 40
12.	Almádinak heti pénze	- 70
13.	Szén (2 mm) és aprófa	6 60
14.	Kosztért Baroknak (14 nap)	28 78
15.	Távirat Zsuskámnak	- 80
	Almádinak	10. -
	Étkezdei szolgálknak borrav[aló]	4. -
	Étkezdehasználatért	2 50
	Étkezési pénz ápr[ilis] 1-15.	18 27
	Szabó Sándortól a köpönyegért	50. -
	Borraló kocsisnak	1. -
	Uzsonna Gmündben	- 48
	Hordár Bécsben	- 80
	Kocsi "	4 40
	Vacsora "	2 99
	Hordár "	1. -
	Újság "	- 28
	Kalauznak "	1. -

Április 16-ától újra itthon, hála legyen a jó Istennek!

[ápr] 16.	Hordár Bpesten	2. -
	Kocsi	3 60. -
	Hídpénz	- 40
	Ajánlott levél	- 45
	Bélyeg, E. U. [?]	- 56

17.	Villanyos, alagút	- 40
	Villanyos	- 48
	Perronjegy	- 20
	Datolya, cukros narancshéj	- 60
	Mozi (Tivoli)	1 80. -
	Ruhatár	- 10
	Levelezőlap	- 30
18.	Propeller	- 52
	Hadi egészségügyi kiállítás	1 -
	Kapupénz a portásnak	- 40
19.	Villanyos	- 12
20.	Villanyos	- 28
	Az Est	- 06
	Az új Fräulein jött ápr[ilis] 21-én.	
21.	Fräuleinnek 20 napi fizetése	20 -
	Nyugtabélyeg	- 64
22.	Propeller	- 10
	Áprilisi fiz. többlet	91 24. -
	Baksának pénzhozatalért	- 50
	12 pár harisnya gyerekeknek	15 12. -
	Glacé kesztyű	3 40. -
	Ernyőtök	1 20. -
	3 pár kézelő	2 10. -
23.	Otthon mozi	1 90. -
	Kéregető	- 20
	Kapupénz	- 10
24.	Mozi (Helin) gyerekekkel	1 60. -

	Oltástapasz	- 40
25.	Villanyos Újpestre és v[issza]	2. -
	Az új Fräulein jött ápr. 26-án.	
26.	Új Idők ¼ év	3 50. -
	Anya és Csecsemővédő egyesület tagdíj	4 -
	Sorsjegyrészlet	6 -
	E. U. [?]	- 06
	Fräulein 5 napi fizetése	5 -
	Kis ágyú Lóránknak	2 -
	Ijj és nyíl Titikének	- 70
	Labda Elemérékének	- 60
	Patron	- 10
30.	Délutáni díj	74 67. -
	Stat[isztikai] szöv[övetség] részlet (2)	6 -

2.

Részlet a *Bevételi és kiadási napló* 15. kötetéből

(1945-1950)

[1945.] Ápr 13-án letartóztattak és csak júni. 28-án kerültem szabad lábra! 2½ hónapig voltam fogságban; ápr. 13-20. a II. ker. kapit[ányság]on; ápr. 20. - máj. 4. az Andrássy út 60-ban. és máj. 4-től a Markó u-ban.

Megjegyzendő név:

Cserna János!

[...]

1945. okt. 6-án újra letartóztattak és a Tolonc házban internáltak.

[...]

Pro memoria!

1946. ápr. 13-án szabadultam az internálásból hála legyen az örök Istennek! 1946. febr. 14-ig voltam a Toloncházban onnan a Buda-Dél táborba helyeztek át. Előnye is volt tisztább volta, viszont rosszabb volt a hálóhely (deszkapriccs), azon kívül febr. 22-től munkára is ki kellett menni. Először az óbudai hajógyárba kellett kijárni, ahol d. e fűrészeléssel és műszerek smirglizésével foglalkoztam. Közben 10 napi vesztézárr volt, amikor nem lehetett kimenni. Ápr. 6-tól az Elektromos Művekhez helyeztek át, ahol a könyvtárba osztottak be. Itt nekem kedvemre való munkát végeztem. Mindennél többet ért azonban a teljes szabadulás, amely ápr. 12-én jött „Korára való tekintettel”. N[ota]B[ene]! 1946. jan. 7-én is volt közben népbírósi tárgyalásom, amelyen az ügyvédem újra kérte az elnapolást azzal, hogy míg fogságban vagyok, nem tudja a védelmet ellátni, mert nekem a védelemhez iratokat, újságcikkeket kell előkeresnem. A népbírósi helyet adott a kérelemnek, sőt az ügyvédre bízta, hogy ő jelentse, ha a védelemmel elkészül, akkor tűzik ki a tárgyalás napját. Pontosan azon a napon szabadultam, mint amelyen tavaly letartóztattak!

[...]

NB! Okt. 3-ra megint ki volt tűzve tárgyalásom, de újra elnapolták egy igazságügyminiszteri rendeletre való hivatkozással, amely a szabadlábban lévő vádlottak ügyét általánosságban elnapolta a foglyos ügyek javára.

[...]

Dec. 9-re tévedésből kitűzött tárgyalást újra elhalasztották.

[...]

[1947.] Jún. 19-re tárgyalás kitűzve. Betegség miatt elhalaszt[va].

Pro memoria!

1948. dec. 6-án volt a tárgyalásom. A Tutsek Gusztáv tanács (ügyész Kertész Endre) a nélkül, hogy érveimet meghallgatta volna, 5 évi börtönre és teljes vagyonekkozbásra ítélte. Azonnal letartóztattak, és másnap a Gyűjtőfogházba vittek. Ott a jobb I. osztályon helyeztek el: 1949. júl. 19-én a j[jobb] III-ba, onnan dec. 12-én a Kisfogházba kerültem. Eleinte minden héten lehetett írni, és bármennyi levelet kapni. Újságot is járathattunk febr. 15-ig. Hetenkint 5 kilós ételmi csomagot lehetett kapni, a szennyes ruhát hetenkint hazaküldeni, helyette minden héten hazulról tisztát kaphattunk. Az újságot már febr. 15-én beszüntették; a csomagot redukálták 2 kilóra, amit csak két hetenként kaphattunk. Levél helyett csak lev[elező] lapot írhattunk, és kívülről is csak hetenként egy levelet, később egy lev[elező] lapot írhattak. Dec. végén a csomagot végkép beszüntették, azután csak pénzért lehetett „spejzolni”, de csak két hetenként 15 frt-ig, amiben a cigaretta is bent volt. Eleinte a könyvtárból könyveket kaptunk, amelyeket hetenként cseréltek. Fokozatosan elvették a saját könyveinket, azután nem adtak a k[önyv]tárból, elvették a nyelvtani könyveket is, végül már csak az imakönyvek maradtak. A beszélot, ami 6 hetenként volt, később 2 hónapra tolták ki. Nov. 4-én (1949) a NOT büntetésemet 2 évre mérsékelte és ebből 19 hónapot kitöltöttnék vett, így 1950. ápr. 4-én szabadultam. A negyed elengedése iránt beadott kérelmemet elutasította az igazságügyminiszter. Ápr. 4-én reggel 1/2 8 kor léptem át a Gyűjtő fogház kapuját. Tusikám továbbá sógorom Szikora Ernő és Kis János jó barátom vártak rám, és borultak a nyakamba. Hála legyen a jó Istennek, hogy kiszabadított!

Osztályvezető volt *Mihalicska* örm[ester]! helyettese *Tündik!*

[...]

Új kezdés

1950. ápr. 5. Fogságból hoztam 81. 50 [forint]

[...]

Fogolytársaim 1948 dec. 7. - 1950. ápr. 4.

Egy cellában hosszabb, rövidebb ideig:

- Karsai Géza Beszkárt (Berhida)
- Oláh József, hentes, Zalaegerszeg
- Eisenstock Gyula, Beszkárt főtisztv[iselő], Szabóky u. 51.
- Cz. Kiss József, hentes, Kaszaper, Csanád m.
- Ács Bálint, földműv[es], viceházm[ester], Lajos u. 91.
- Götz Géza, cs[endőr] alezr[edes], Czegléd
- Széki Gábor, detekt[ív]
- Draskóczy László, textilkeresk[edő], Wekerle S[ándor] u.
- Gigler Péter, Nyim, Somogy m[egye]
- Bonyhádi Imre, Bosch cégnél
- Bánkóvi Henrik, főhadnagy
- Hegedűs Attila „ Kresz G[éza] u. 53/3.
- Mészáros Zoltán, kultuszmin[isztérium] mérnök
- Kiss-Orosz László dr., elmeorvos, Szász K[ároly] u. 2.
- Regéczki Kiss Zoltán dr., újságíró, ügyvéd
- Varga Pál, postatiszt, Jászberény
- Zuber Gyula dr. föld[m]űvelés[ügyi]min[isztérium], munkásügyek, Makó
- Horváth Gyula dr., vár[os]i, tanácsnok „
- Czibere Kálmán, ügyvéd, Miskolc
- Reviczky György, víztárs[ulati]. ig[azgató] mérnök, Mátészalka
- Jambriich János, földbirt[okos], Somogy m.
- Rivészy József, örmagy
- Máté István, párttitkár
- Szabó Józsefné, X. Állomás u. 24.
- Nagy Valér, főkap[itány]
- Kovács József, r[endőr] tan[ácsos]
- Drinóczy Mihály máv[MÁV] intéző Drin Kat.[?] R[ákos]palota Bethlen u. 107.
- dr. Ráthonyi Zoltán min[isztérium] o[osztály]tan[ácsos]
- Arany Bálint, golyóscsapágy mérnök, Abonyi u. 6.
- Csekmei Hoffmann Lajos, újságíró
- Perényi Géza cs[endőr] ezr[edes], főispán, B[alassa]gyarmat
- Vásárhelyi Zoltán vámsz. főt[an]ácsos, Bocskay u. 3
- Csurilla Lajos r[ómai] k[atolikus] pléb[ános]rk Kenézlő
- Arday Tibor jezsuita, Szeged, apja Csalog u. 50
- Széchenyi László ig[azság]ügyi min[isztérium] számv[evőség] tan[ácsos]ig. min. számv.
- Bajai László r[endőr] fog[almazó], anyja Pitűthöriné [?], Csillag u. 35
- Hegedűs László, ezredes, Nárcisz u. 24., özv. Segesváryné
- Vásáry Miklós, földbirt[okos], Debrecen
- b[áró] Brandenstein Antal, ezredes, Rákosiiget II. 33.
- Lázár János, százados
- dr. Solty Ernő, min[iszteri] tan[ácsos], Föld[művelés]ügyi min[isztérium]
- dr. Walton Ágoston, ügyvéd, Iskola u. 8.
- Kunder Antal, v[olt] miniszter
- dr. Jancsurkó Gábor, ügyvéd, Újvidék
- Dálnoki Veres Lajos, vezérezredes
- Lénárt Ödön, piarista, Bp.
- Dorosy Dezső, kuriai tan[ács] eln[ök], Király u. 65 (szab[adul] V. 14)
- Kékessy Rudolf, gyáros, Vác
- Francsics László, Mabi alig[azgató]
- Bardócz Vilmos lbusz tisztv[iselő]
- Bagaméri József, százados
- Siménfalvy Sándor, min[isztérium] o[osztály]főn[ök] Belügy[minisztérium]
- Náray Szabó István műegy[etemi] tan[ár], Tass v[ezér] u. 20.
- Császár Elemér „ - „
- Papp Gusztáv, tábl[a]bíró, Debrecen
- Fekésházy[?] László, árv[aszéki] ülnök, Nyíregyh[áza]
- Deák Gedeon, örmagy
- Péter György, százados
- Fűvessy Imre, p[énz]ü[gyi] számt[iszt] Kecskemét
- Halász Zoltán hadbíró, örn[agy]
- Horváth Zoltán, ezredes
- Miskolczy Ágost, kormány sz[óvivő]. Margit kör[út] 56. (szab[adul] V. 26)
- Gribovszky György, r[endőr] főfelügy[elő]
- Kisházi Mihály, képvis[elő] Esztergom

Egyéb foglyok, akikkel ott találkoztam vagy megismerkedtem:

- Tasnády Nagy András [popup title="v[olt]. min[iszter]" format="Default click" activate="click" close text="Az Imrédy- és a második Teleki-kormányban igazságügy-miniszter volt."]
- Antal István „
- Rác Jenő „
- Szakvály Emil „
- Tórs Tibor [...] aleln[ök]
- Sándor Jenő, min[isztériumi] o[rsztály]főn[ök]
- Toma Frigyes, mérn[ök], kam[arai]titk[ár], Schwarzer F u. 4.
- Ilovsky János
- Juhász János, ügyvéd, Szolnok
- Matolcsy Mátyás
- Lukács Béla
- Koller N. színész
- Kozmovszky Tibor
- Hóman Bálint
- Róth Kálmán, bányaig[azgató]
- Ficzere Jenő, főszolgab[író] Tiszafüred
- Szabó János Beszkar[í]t ig[azgató]
- Fodor István képv[iselő] Szeged
- Stirling György, Kultuszmin[isztériumi] tisztv[iselő]
- Stefler, orvosjelölt
- Pastinszky Miklós, tanár, Ráday u. 22.
- Sztankovits István, kereskedő, Hegyalja út (szab[adult] Tromb[itás] út 28.[-ba])
- Dózsa László, r[endőr] fog[almazó], Légrádi u. 11.
- Sárkány Kálmán, t[örvény]széki tanácselnök, Csák, Ostrom u. sarka
- Keresztessy, min[iszteri] tan[ácsos] Kultusz[minisztérium]
- Hetessy Kálmán, hadbíró
- Kádár Mihály, orvos
- Tóth Ferenc, „
- Lengyel Zoltán, „
- Gecsó Lajos, ügyvéd
- Mocsár József, Ecsed, csendőr
- Temesváry László, N. Bozsok eln[ök]
- Felicides Román, államtitk[ár]
- h[erce]g Esterházy Pál
- Gr[óf] Széchenyi György, főispán
- Gáspár Jenő író
- Váró Andor, újságíró
- Magasházy László
- Sibelka-Perleberg Artur, min[iszteri] tan[ácsos]
- Billnitzer N., altábornagy
- Horváth Gábor, Eszterh[ázy] jogtanácsosa
- Kerkay N jezsuita ActioCat[olica]
- Bóka László vil[ági] pap
- Vid N., jezsuita
- Vajkay bankár Markó u. 7.
- Földes, nagykereskedés, (Fürst ... 7/b)?
- Baranyay Jusztin

3.

Részlet a *Bevételi és kiadási napló* 16. kötetéből

(1951-1953)

[1951.] Július 1-től Gáva. Szabolcs m.

Lenin u. 125.

[...]

Pro memoria!

1951. jún. 29-én reggel ¼ 7 kor egy rendőr hozta a kiutasító végzést, amely szerint 24 óra alatt kiürítendő a lakásunk, illetőleg azt át kell adnunk, és kitelepítenek bennünket Gáva községbe, Szabolcs megyébe Lenin u. 125 sz. házba özv. Kántor Sándorné lakásába. Egész nap lázasan készülődtünk, Aranka este ½ 10-ig segített és sokan mások is. Éjjel 12-től 3-ig aludtunk, akkor már jöttek értünk teherautóval. Még egy házaspárt raktak fel a bútorokkal Riomfalvy Dániel tábornokot, akikkel azután egy kocsiban is utaztunk Tiszabercelig, ők odamentek. 5 óra előtt már a személykocsiban ültünk, de csak déli ¼ 12-kor indultunk a Magdolnavárosi p. u-ról, Cegléden, Szolnokon, Debrecenen át, és csak este ¼ 11 kor érkeztünk Nyíregyházára. A vonaton még megismerkedtünk Fáy Zoltánnal, aki Bujra és Németh József altábornaggal, aki Nagyhalászra ment. Ugyancsak velünk jött Lakics Sándor min. tan (Vencsellő) feleségével Kuncze Máriaival, Payr Hugóné (Gáva), Hazay Radó min tan (Gáva) Kacsokovics ezredes és neje (Gáva), Pusztai Viktor rendőrfőtan. (Gáva), Lugosi borkereskedő (Gáva) és még többen (Boda Dezső ügyvéd és neje Gáva, Móricz alezr. és neje Gáva, Kárpó József könyvszakértő neje és fia Gáva). Nyíregyházán hosszas huzavona volt, mert a bútorokat át kellett rakni keskeny nyomtávú kocsikra. Megvárták, míg hajnalodik, de sokára lett félig-meddig kész. ½ 8-kor reggel elindítottak bennünket, de bútorok nélkül. Mi 9 kor érkeztünk meg a gávai állomásra, félőrai gyaloglás után a kézi podgyással szállásunkra. Szerencsére elég jó szobát kaptunk 5.6x6.5 méteres, udvari tisztá világos, padlós, villanyvilágítással ellátottat. Rajtunk kívül csak a háziasszony, középkorú özvegy asszony és 74 éves anyja laknak a házban. Hosszú, nagy udvar, tágas istálló, a kút a ház végén, az árnyékszék még messzebbre (80 lépés) A bútorokon sok sérülés esett, egy csomó láb kiesett vagy kitört, útközben fogni kellett a zötykölődő bútorokat, így is leesett két szekrény, újabb kár. 3 napi virrasztás után végre kialudtuk magunkat egészség elég jó. Most Isten kezében vagyunk, mi lesz még velünk, annak csak ő a megmondhatója!

Utóirat

A Kitelepítés 26 hónapig tartott. 1953 aug. 27-én kaptuk meg a felmentést, én másnap a gyorsvonattal Bpestre utaztam Arankáékhoz; másnap kimentem Felsőödre Balthazárékhöz, ahol kivettem a felajánlott szobát. Tuszkám szept. 1-jén jött fel, miután feladta a bútorokat. Azóta itt élünk, egyelőre két helyen, míg végleg eldől a lakás kérdése. Isten így is megsegített bennünket!

Címkék:

[KSH](#) ^[2]

[I. világháború](#) ^[3]

[MTA](#) ^[4]

[Magyar Államrendőrség](#) ^[5]

Kiadás: 13. évfolyam (2013) 1. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/naplo/egy_statistikus_beveteli_es_kiadasi_naploibol.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/naplo/egy_statistikus_beveteli_es_kiadasi_naploibol.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ksh>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/i-vilaglaboru>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mta>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-allamrendorseg>